

Dagens ord – hämta

Kort förklaring: Hämta betyder att ta något eller någon från en plats och föra det till en person eller en annan plats.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet hämta kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet hämta.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Jag vet vad jag vill av Linn Johnels. Modella särskilt ordet hämta.
- Berätta att dagens ord är hämta.
- Säg ordet hämta med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Hämta betyder att ta något eller någon från en plats och föra det till en person eller en annan plats”.
- Synliggör ordet hämta genom att säga ”jag hämtar min halsduk” och hämta den (upprepa under tiden). Be sedan någon annan att hämta såpbubblor, blås bubblor en stund. Be någon hämta sångkortet och sjung sången tillsammans.

Förslag på material: ett föremål som tillhör läraren (halsduk/tröja), såpbubblor och ett sångkort till en sång som många av eleverna tycker om

Läs berättelsen

Läs berättelsen om katten Mjau antingen på skärm eller utskriven.

Hämta kattens leksaker

Ta fram katten eller någon som klätt ut sig till katt kommer in. Ge varje elev en varsin leksak. Berätta att katten Mjau vill leka. Katten hämtar en leksak och säger ”jag hämtar [leksaker]”, leker med den en stund. Hämtar sedan en annan leksak och säger ”jag hämtar [leksaker]”. Fortsätt tills katten lekt med alla leksakerna. Avsluta med att katten säger ”jag hämtar kudden!” och lägger sig på den och vilar.

Förslag på material: leksakskatt eller kattdräkt, kudde, kattleksaker som exempelvis boll, strumpa, dammvippa, ficklampa med starkt ljus eller laserpekare

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**h-ä-m-t-a**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Hämta tandborsten
- Hund apporterar

Böcker:

Julia busar av Eva Eriksson

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet hämta under hela skoldagen. Var noga med att modellera sådant som elever kan tänkas vilja hämta eller be någon annan att hämta något. Uppmärksamma eleverna på att de kan be någon kompis att hämta något eller att de kan hämta något åt en kompis. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
hämta hämta den hämta , tack du hämta	inte hämta hämta inte vill inte hämta	jag hämtade vad hämta ? vem hämta ?	jag hämtar han/hon/hen hämtar

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet hämta. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Mjau – berättelse
- Mjau – ramsa
- Mjau – välj samma
- Mjau – samtalskarta
- Hämta – övning
- Hämta – trycka/hända

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Istället för att plocka fram och förbereda allt material, be eleverna hämta det som behövs.
Läsa, skriva	Skriv en lapp till en kollega och be denne hämta något. Låt en elev lämna lappen (läs meddelandet högt tillsammans med eleven).
Motorik	Stafett där eleverna ska springa/åka fort och hämta föremål. Elever som åker rullstol kan visa fortare med talknapp, röst, eller annan AKK.
Vardagsaktiviteter	Baka, duka eller laga mat och be varandra hämta det som behövs eller berätta för de andra att ni går och hämtar något.
Verklighetsuppfattning	Sorteringsövningar där eleverna ska hämta stora/små/runda/fyrkantiga/tunga/lätta saker.

Fler förslag som inspiration!

Regnbågskung/drottning

Material: föremål i olika färger

Ord/fraser: hämta [färg], hämta inte [färg].

Gör så här: Utse en kung eller drottning (börja med en personal som modell). Denne säger "hämta" (med tecken, titta eller peka på en bildsymbol, trycka på en talknapp, annat AKK) och väljer sedan en färg. Vid behov upprepar en personal (kungen/drottningens medhjälpare) hela meddelandet – "hämta [färg], hämta en sak som är [färg]".

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat gå ut på rast: Hämta _____.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- Foton eller bilder på kläder
- Klädsida i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

hämta

